

Nr 28.

Av herr **Bergh, Ragnar**, *angående utredning om utjämning av de avståndsbetingade prisvariationerna i fråga om flytande motorbränslen.*

De av olika fraktkostnader betingade variationerna i priserna på bensin och andra flytande motorbränslen äro särskilt ogynnsamma för sådana delar av landet, där kommunikationsförhållandena även i övrigt äro relativt otillfredsställande. På grund av dessa variationer har motortrafiken i t. ex. övre Norrland att räkna med högre omkostnader för drivmedel än vad fallet är i södra och mellersta Sverige. Sålunda ligger bensinpriset i Luleå 4 och i Arjeplog 7 öre per liter över priset i Stockholm. En jämförelse mellan trafiktaxorna för olika delar av landet visar också, att taxorna i norra Sverige ligga icke obetydligt över medeltaxan.

Dessa högre kostnader för drivmedel bidra till att höja levnadskostnaderna och likaså kostnaderna för inom denna del av landet framställda produkter inom industriens och hantverkets arbetsområde. Sålunda påverkas exempelvis framställnings- och distributionskostnaderna i fråga om jordbrukets produkter med därav följande nackdelar i fråga om livsmedelspriserna. Likaså fördyras allmänhetens resor med motordrivna fordon, vilket i en landsdel med glest järnvägsnät är av icke ringa betydelse. I detta sammanhang bör kanske också nämnas, att avfattningen av allmänna resereglementets ersättningsbestämmelser för det fall, att tjänsteman färdas med egen bil, vilket i denna vidsträckt landsända ofta är fallet, av lätt insedda skäl icke tar hänsyn till dessa högre driftkostnader, varför ifrågavarande tjänstemän sålunda få lägre ersättning i förhållande till sina omkostnader än tjänstemän i andra delar av landet.

Icke minst omsorgen om de avlägsna landsdelarnas näringsliv synes böra motivera ett övervägande av huruvida icke dessa fraktkostnadsbetingade prisvariationer borde på lämpligt sätt motverkas. I fråga om åtskilliga andra konsumtionsartiklar eftersträvas enhetliga priser oavsett fraktkostnaderna.

Delade meningar kunna råda om de tekniska möjligheterna att åstadkomma en prisutjämning. Med hänsyn till att distributionsområdena för de företag, som försälja drivmedel, icke alltid sammanfalla, torde det knappast vara möjligt att åstadkomma en utjämning genom prisöverenskommelser de distribuerande firmorna emellan. En sådan överenskommelse torde förutsätta, att samtliga vederbörande firmor sprede försäljningen över hela landet, emedan i motsatt fall en firma med spritt försäljningsområde skulle bli sämre ställd

än en firma med avsättning allenast inom ett centralt område. För dem, som önska ett förstatligande av hithörande verksamhet, torde det ligga nära till hands att tänka sig ett statligt bensinmonopol som lämpligt instrument för åstadkommande av enhetliga priser. Det synes emellertid icke vara uteslutet att finna en annan utväg. Det borde icke vara omöjligt att åstadkomma en regional variation av den s. k. bensinskatten och genom en dylik ernå en utjämning. Det torde knappast vara orimligt, om en bilägare i Arjeplog sluppe undan med 7 öres lägre skatt, så att bensinpriset bleve detsamma för honom som för andra, särskilt som hans övriga omkostnader säkerligen icke äro mindre än andras. För undvikande av ett alltför krångligt tillämpningsförfarande kunde man möjligen tänka sig, att för varje region beräknades en medelfraktkostnad, som något så när utjämnade variationerna inom densamma, och att denna medelfraktkostnad för transport exempelvis från Stockholm räknat finge motsvaras av en sänkning av bensinskatten. Till grund för avräkningsförfarandet med respektive firmor kunde möjligen i sådant fall läggas genomsnittliga regionala distributionssiffror. Hur förfarandet skulle i detalj utformas, skulle lämpligen kunna anförtros åt den av Kungl. Maj:t tillsatta s. k. oljeutredningen att utreda.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära utredning om huruvida och i så fall på vad sätt en utjämning de olika landsdelarna emellan av de avståndsbedingade prisvariationerna i fråga om flytande motorbränslen bör åstadkommas.

Stockholm den 15 januari 1946.

Ragn. Bergh.
